

Svensk författningssamling

Lag om proportionella val i kommuner och regioner

SFS 2022:629

Publicerad
den 1 juni 2022

Utfärdad den 25 maj 2022

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Lagens tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser om förutsättningarna för och förfarandet vid proportionella val i kommuner och regioner. Lagen ska tillämpas i de fall det särskilt föreskrivits att val ska vara proportionella.

Förutsättningar för proportionella val

Antalet väljande som behöver begära att valet ska vara proportionellt

2 § Ett val ska vara proportionellt, om det begärs av minst så många väljande som motsvarar den kvot man får om antalet närvarande ledamöter delas med det antal personer som valet avser, ökat med 1. Om kvoten är ett brutet tal, ska den avrundas till närmast högre hela tal.

Val av ersättare och suppleanter

3 § Val av ersättare och suppleanter får vara proportionellt endast om valet av ledamöter varit proportionellt.

Valförrättare

4 § Den som är ordförande vid det sammanträde där beslut om proportionellt val fattas är valförrättare. De väljande kan dock utse en annan ledamot att vara valförrättare.

Valförrättaren avgör ensam de frågor som uppstår när valet genomförs.

Vidare ska det, bland de väljande, utses en eller flera ledamöter att biträda valförrättaren när valet genomförs.

Valsedlar

Slutna valsedlar

5 § Valet ska genomföras med slutna valsedlar.

Valsedlarnas utformning

6 § Valsedlarna ska vara enkelsidiga och omärkta samt lika till storlek, material och färg.

¹ Prop. 2021/22:125, bet. 2021/22:KU36, rskr. 2021/22:316.

7 § På valsedlarna ska det finnas en gruppbezeichnung. Denna anges som en beteckning i ord för en viss grupp av de väljande eller för en viss meningsriktning.

Gruppbezeichnungens ska anges närmast ovanför det eller de namn som tas upp på valsedeln.

Namn som anges på valsedeln

8 § Om valsedeln innehåller namn på fler än en person, ska namnen anges i en följd under varandra och förses med nummer som visar ordningen mellan dem.

Varje person ska anges på ett sådant sätt att det klart framgår vem som avses.

Ogiltiga valsedlar

9 § En valsedel är ogiltig, om den

1. inte är sluten i enlighet med 5 §,
2. inte är utformad i enlighet med 6 §, eller
3. inte har en angiven gruppbezeichnung på det sätt som anges i 7 §.

Namn på valsedeln som inte ska beaktas

10 § Ett namn på en valsedel ska inte beaktas om

1. personen inte är valbar,
2. namnet är överstruket,
3. det inte klart framgår vem som avses, eller
4. ordningen mellan namnet och något annat namn på valsedeln inte klart framgår.

Om valsedeln innehåller fler namn än vad valet avser, ska det eller de sista övertaliga namnen inte beaktas.

Slutförande av val en annan dag

Beslut att slutföra val en annan dag

11 § Om valet inte kan slutföras samma dag eller det av någon annan anledning är nödvändigt, får valförrättaren, när valsedlarna har lämnats, besluta att valet ska slutföras en annan dag.

Beslutet ska förenas med uppgift om tid och plats för slutförandet av valet och genast tillkännages för de väljande. Beslutet behöver inte tillkännages på annat sätt. Slutförandet av valet behöver inte föregås av en kallelse.

Vittnen vid slutförande av valet en annan dag

12 § Om valet ska slutföras en annan dag ska minst två personer utses bland de väljande för att, utöver valförrättarna, närvara som vittnen när valet slutförs.

Förvaring av valsedlarna om valet slutförs en annan dag

13 § De lämnade valsedlarna ska förvaras i en valurna som förseglas i närvaro av de utsedda vittnena. Valförrättaren ska därefter se till att den förvaras på en säker plats.

När valet slutförs ska valförrättaren i närvaro av vittnena särskilt kontrollera att förseglingen inte har brutits.

14 § När valsedlarna har lämnats ska de giltiga valsedlarna ordnas i valsedelsgrupper. Valsedlar med samma gruppbezeichnung och där samma namn angetts i samma ordningsföljd bildar en valsedelsgrupp.

Därefter räknas antalet valsedlar i varje valsedelsgrupp. Antalet utgör gruppens röstetal.

En namnlista för varje valsedelsgrupp

15 § Valsedelsgruppens namnlista utgörs av namnen i den ordningsföljd de angetts på gruppens valsedlar.

Fördelningen och besättande av en enskild plats

16 § Om valet bara avser en plats, ska platsen tilldelas och besättas av den som står främst på namnlistan för den valsedelsgrupp som har högst röstetal.

Fördelning och besättande av flera platser*Fördelning av platser*

17 § Om valet avser flera platser, ska platserna fördelas mellan valsedelsgrupperna en i taget.

Den grupp som för varje sammanräkning får det högsta jämförelsetalet enligt 18 § tilldelas platsen.

Jämförelsetal vid tilldelning av platser

18 § Jämförelsetalet för en valsedelsgrupp är lika med gruppens röstetal så länge gruppen inte har tilldelats någon plats.

Om en valsedelsgrupp har tilldelats en plats, beräknas jämförelsetalet genom att gruppens röstetal delas med det antal platser som gruppen har tilldelats, ökat med 1.

Om en person har fått platser från två valsedelsgrupper, ska vardera platsen dock bara anses som en halv plats vid summeringen av det antal platser som en grupp har tilldelats vid beräkningen enligt andra stycket. Om någon har fått platser från tre grupper, ska varje sådan plats räknas som en tredjedels plats, och så vidare efter samma grund.

Besättande av platser

19 § När en valsedelsgrupp tilldelats en plats ska den genast besättas med den som enligt gruppens namnlista står närmast i tur att få platsen.

Detta gäller också om den som är berättigad till platsen redan har fått en plats från en eller flera andra grupper.

Valsedelsgrupp som tilldelats platser för samtliga namn

20 § Om en valsedelsgrupp har tilldelats så många platser som motsvarar antalet namn på gruppens namnlista, ska gruppen inte längre delta i den fortsatta fördelningen.

Lika röstetal eller jämförelsetal

21 § Vid lika röstetal eller jämförelsetal ska utgången avgöras genom lottning.

22 § När ersättare har utsetts genom proportionella val ska de tjänstgöra enligt följande:

1. En ersättare som har utsetts från en valedelsgrupp med samma gruppbezeichnung som den grupp från vilken den frånvarande ledamoten är vald, har företräde framför andra ersättare. Om ingen sådan ersättare kan inträda ska ersättare från valedelsgruppen med högst röstetal ha företräde. Därefter ska ersättare från valedelsgruppen med näst högst röstetal ha företräde och så vidare efter samma grund.

2. Inom samma valedelsgrupp ska ersättarna tjänstgöra i den ordning de anges på gruppens namnlista enligt 15 §.

En ledamot eller en ersättare som har tilldelats en plats från två eller flera grupper, ska anses vald för den grupp från vilken ledamoten eller ersättaren först blev tilldelad platsen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.
 2. Genom lagen upphävs lagen (1992:339) om proportionellt valsätt.
 3. Den upphävda lagen gäller fortfarande för överklagande av beslut som har tillkännagetts före ikraftträdandet.

På regeringens vägnar

MAGDALENA ANDERSSON

IDA KARKIAINEN
(Finansdepartementet)